

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 105/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. S. V., Š., zastúpenej advokátkou Mgr. D. Š., Š., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 110/2008 a jeho rozsudkom z 30. októbra 2008 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 46/2009 a jeho rozsudkom z 22. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. S. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2010 doručená sťažnosť Ing. S. V., Š. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. D. Š., Š., ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl.

48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 110/2008 a jeho rozsudkom z 30. októbra 2008 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 46/2009 a jeho rozsudkom z 22. septembra 2009 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva: *«Sťažovateľka sa návrhom doručeným na OS Galanta dňa 25. 05. 2006 domáhala zaplata 200.000,- Sk s príslušenstvom... 10Cb/110/2006... Dňa 13. 10. 2008 sa vytýčeného pojednávania zúčastnila žalobkyňa, jej právna zástupkyňa ako aj svedkyňa Ing. S., pojednávanie však bolo pre neprítomnosť žalovaného ako aj jeho právnej zástupkyne odročené na deň 30. 10. 2008.*

Dňa 17. 10. 2008 písomným podaním doručeným na OS Galanta dňa 20. 10. 2008 a následne oznámeným aj právnej zástupkyňi žalobkyne ospravedlňovala právna zástupkyňa žalobcu svoju neprítomnosť na pojednávaní z dôvodu kolízie pojednávania na tom istom súde... Obdobné ospravedlnenie právnej zástupkyne žalobcu sudca v predmetnej veci akceptoval na predchádzajúcom pojednávaní a pojednávanie odročil na iný termín, z ktorého dôvodu právna zástupkyňa žalobkyne - sťažovateľky uvedené brala na vedomie a túto skutočnosť v záujme predchádzania zbytočným stratám na pracovnom čase pre zmarené pojednávanie uvedené oznámila žalobkyňi aj svedkyňi. Napriek uvedenej skutočnosti sa právna zástupkyňa žalovaného bez žalovaného dostavila, doslova opustila na pár minút inú pojednávaciú miestnosť tunajšieho súdu a dostavila sa na pojednávanie, na ktorom svoju neúčast' vopred písomne oznámila, čo považujeme za absolútne nezlučiteľné s advokátskou etikou, nakoľko právna zástupkyňa už v čase učinenie ospravedlnenia neprítomnosti mala vedomosť o tom, že bude pojednávať na tom istom súde a jej správanie považujeme za vyslovene účelové a nekorektné; napriek uvedenému súd v predmetnej veci v uvedený deň veci konal a vo veci rozhodol, čím znemožnil sťažovateľke - žalobkyňi produkovať ďalších dôkazov (navrhovaného výsluchu svedkyne, o ktorom mal sudca vedomosť, nakoľko sa sama dostavila na pojednávanie, ktoré bolo pre neprítomnosť

žalovaného a jeho právnej zástupkyne odročené, ako aj iných dôkazov) porušil nižšie špecifikované ústavné práva žalobkyne na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Základným ľudským právom je právo na súdnu ochranu, garantované čl. 46 Ústavy SR. Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu. Podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.“

Obsah práva na súdnu ochranu spočíva v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení, ďalej je jeho obsahom zákonom upravené relevantné konanie súdov. Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdny alebo inú právnu ochranu. (nález ÚS 26/94)

Právo na spravodlivý súdny proces, ktorý zahrňuje právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť obhajovať svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane. Táto formulka, odvtedy mnohokrát opakovaná v európskej judikatúre, je základom zaručujúcim rovnosť a osobitne účinnosť kontradiktórneho prerokovania veci a mnohých ďalších procesných práv. Princíp rovnosti zbraní sa totiž vzťahuje na všetky aspekty procesu a vyžaduje, aby sa všetky procesné práva uplatňovali za podmienok rovnosti účastníkov. V oblasti dokazovania princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každá strana mala rovnakú možnosť predkladať alebo navrhovať dôkazy na svoje tvrdenia...

Právo sťažovateľky na spravodlivé verejné prejednanie veci jej bolo odňaté postupom súdu, ktorý konal bez jej prítomnosti na pojednávaní, na ktorom vo veci rozhodol, hoci táto bola uvedená ľstivým správaním sa právnej zástupkyne žalovaného do omylu, že sa pojednávania nezúčastnia pre kolíziu pojednávania a žiada o jeho odročenie, čím jej bolo odňaté právo na verejné prerokovanie veci, právo byť prítomná na pojednávaní, právo navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení, právo vyjadriť sa ku všetkým tvrdeným skutočnostiam, právo sťažovateľky na rovnosť zbraní a kontradiktórnosť konania, ktoré zahrňa rovnosť právnych možností ako aj rovnosť faktických podmienok na výkon práva,

pričom sťažovateľka - žalobkyňa sa cíti diskriminovaná na výkone svojich práv a podstatne znevýhodnená, nakoľko neprítomnosť právnej zástupkyne žalovaného z dôvodov, ktoré súd nemusí akceptovať ako závažné dôvody na odročenie, predchádzajúce pojednávanie dňa 13. 10. 2008 odročené bolo, pričom neprítomnosť žalobkyne a jej právnej zástupkyne, ktoré sa predchádzajúcich pojednávaní riadne zúčastnili súd bez ďalšieho sankcionoval tým, že pojednával bez ich prítomnosti, hoci tak konať nemusel (poukazujeme na ust. § 101 ods. 2 OSP – dikcia zákona hovorí o „môže vec prejednať v neprítomnosti účastníka), hoci mal vedomosť o ich záujme produkovať ďalšie dôkazy a nezvážil, že uvedený postup s ohľadom na doterajší priebeh a obsah spisu bude jednoznačne na ujmu riadnemu zisteniu skutočného stavu veci... sťažovateľke... bolo uvedeným postupom súdu odňaté právo navrhnúť vykonať dôkazy, súd ju nepoučil podľa ust. § 120 ods. 4 OSP čím došlo k porušeniu jej ústavných práv a ktorou nemožnosťou uplatnenia a následného prípadného unesenia dôkazného bremena sa stratil sa celý zmysel zabezpečenia reálneho uplatnenia práva na súdnu ochranu. Súd dokonca vo veci meritórne rozhodol a v rozpore s ust. § 156 OSP rozsudok bez prítomnosti sťažovateľky- žalobkyne vyhlásil, a to i v rozpore s článkom 142 ods. 3 Ústavy SR, čím došlo k porušeniu všeobecného princípu rovnosti pred zákonom, čím bolo porušené právo sťažovateľky - žalobkyne na verejné prejednanie veci a právo byť prítomný na verejnom vyhlásení rozsudku ako aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, teda právo na spravodlivý súdny proces.

Právo na spravodlivý súdny proces vyžaduje, aby rozhodnutie súdu bolo odôvodnené... Z... odôvodnenia prvostupňového... aj odvolacieho súdu... je zrejmé, že prvostupňový súd žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie sťažovateľky v konaní, pričom svoj záver neoprel o žiadne ustanovenie Obchodného zákonníka, príp. iného zákona, uspokojil sa s konštatovaním, že žalobkyňa nepredložila zmluvu o dielo, ktorá by založila existenciu záväzkového právneho vzťahu, hoci obchodný zákonník na vznik zmluvy o dielo písomnú formu nevyžaduje.

Ďalej sa vôbec nezaoberal dôkazmi produkovanými na strane sťažovateľky – žalobkyne..., žiadnu odpoveď na tvrdené argumenty, čím nie je dostatočne jasný, zrozumiteľný a porušuje právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré tvorí súčasť práva na spravodlivý súdny proces. Odôvodnenie rozhodnutiu dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich prípade vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej...

odvolací súd porušil ústavné práva sťažovateľky na verejné prejedanie veci, právo konať pred odvolacím súdom, právo na opakovanie alebo doplnenie dokazovania, nakoľko o podanom odvolaní... rozhodol bez nariadenia pojednávania... hoci v podanom odvolaní bolo tvrdené porušenie práva na produkovanie dôkazov a namietaný nedostatočne zistený skutkový stav pre procesné pochybenia súdu, ktoré upreli žalobkyni možnosť konať pred súdom, z čoho mala sťažovateľka za to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, v dôsledku čoho nedošlo k správnej aplikácii normy hmotného práva na skutkový stav medzi účastníkmi konania, a rozhodnutie je preto vecne nesprávne. Odvolací súd sa alibisticky vysporiadal s námietkou neetického správania sa právnej zástupkyne žalovaného, ako aj prítomnosťou svedkyne navrhutej sťažovateľkou, ktorej výsluch mala záujem realizovať a teda zabezpečila jej účasť na pojednávaní, pričom uvedený postup nie je v rozpore s OSP, rovnako ako nemá oporu v OSP tvrdenie odvolacieho súdu, že sťažovateľka uvedenú svedkyňu nenavrchovala, pretože súdom nebola predvolávaná.

Odvolací súd sa stotožnil s právnou argumentáciou obsiahnutou v rozsudku súdu nižšieho stupňa, opätovne však bez akéhokoľvek odkazu na normu hmotného práva, ktoré... sa preto javí ako nezrozumiteľné a nepreskúmateľné, nevyhodnocujúce všetky argumenty sťažovateľky, z ktorého dôvodu ho nepovažujeme za vecne správne, spravodlivé a ústavne konformné rozhodnutie...

oba súdy svojimi procesnými postupmi a v konečnom dôsledku aj svojimi arbitrárnymi rozhodnutiami porušili základné ústavné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces a odňali jej možnosť riadne sa súdnou cestou domáhať svojich práv, znemožnili sťažovateľke ako účastníčke konania realizáciu tých procesných práv, ktoré jej zákon priznáva, pričom produkovali rozhodnutia na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávne aplikovali normu hmotného práva, z ktorého dôvodu vo veci nesprávne rozhodli a predmetné rozhodnutia považujeme preto za ústavne nekonformné a nezákonné.»

Sťažovateľka na záver uvádza, že „podľa nášho posúdenia došlo k porušeniu práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces garantované článkom 46 ods. 1, 48 ods. 2 Ústavy SR a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého dôvodu navrhujeme, aby Ústavný súd prijal podnet na konanie a následne

ústavnej sťažnosti vyhovel a vyslovil porušenie ústavného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces a napadnutý Rozsudok OS Galanta sp. zn. 10Cb110/2008 zo dňa 30. 10. 2008 a Rozsudok KS Trnava sp. zn. 21Cob46/2009 zo dňa 22. 09. 2009 zrušil a vec vrátil na nové prejednanie súdu prvého stupňa.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (v danom prípade krajského súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne

neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 195/04, I. ÚS 11/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka vidí porušenie ňou označených základných a iných práv postupom a rozsudkom okresného súdu a postupom a rozsudkom krajského súdu. Z argumentácie sťažovateľky v uvedenej sťažnosti vyplýva, že k porušeniu označených práv malo dôjsť

- nedostatočným odôvodnením rozsudku okresného súdu,
- tým, že okresný súd konal v neprítomnosti sťažovateľky napriek tomu, že na to neboli splnené procesné podmienky, v dôsledku čoho neboli vykonané sťažovateľkou navrhované dôkazy a došlo ku odňatiu práva konať pred súdom,
- nedostatočným odôvodnením rozsudku krajského súdu,
- tým, že krajský súd o odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím došlo k odňatiu práva konať pred súdom.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06).

Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade sťažovateľka mala proti napadnutému rozsudku okresného súdu možnosť podať odvolanie a túto možnosť aj využila, pričom o odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom. Z toho vyplýva, že sťažovateľka mala k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základného a iného práva postupom a rozsudkom okresného súdu z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd porušil jej právo na verejné prerokovanie veci, právo konať pred odvolacím súdom, právo na opakovanie alebo doplnenie dokazovania, keďže o veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, a to napriek tomu, že už v konaní pred okresným súdom bolo sťažovateľke v dôsledku procesných pochybení okresného súdu odňaté právo konať pred súdom.

Podľa platnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi sú závažné procesné pochybenia súdov dôvodom podania dovolania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Tento mimoriadny opravný prostriedok umožňuje účastníkom občianskeho súdneho konania závažné procesné pochybenia namietať. Základným

ústavným predpokladom na vznik právomoci ústavného súdu v konaní o sťažnostiach je, aby o ochrane tvrdeného porušenia základného práva nerozhodoval iný súd.

Tvrdené pochybenia krajského súdu možno hodnotiť ako odňatie práva konať pred súdom.

Podľa § 237 OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Keďže dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP možno považovať za účinný prostriedok nápravy tvrdeného porušenia sťažovateľkiných práv už uvedeným spôsobom zo strany krajského súdu, bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Sťažovateľka považuje odôvodnenie rozsudku krajského súdu za nezrozumiteľné a nepreskúmateľné, nevyhodnocujúce všetky jej argumenty a z toho dôvodu za ústavne nekonformné, a to jednak v časti týkajúcej sa tvrdeného odňatia práva konať pred súdom okresným súdom a tiež v časti týkajúcej sa uzatvorenia zmluvy o dielo medzi účastníkmi konania.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia týkajúcej sa tvrdeného odňatia práva konať pred súdom okresným súdom uvádza: „*V súlade so stanoviskom žalovaného odvolací súd konštatoval, že sa súd prvého stupňa prejednaním veci v neprítomnosti žalobkyne a jej právnej zástupkyne nedopustil konania, ktoré by bolo možné hodnotiť ako postup odnímajúci žalobkyňi možnosť konať pred súdom. Termín pojednávania vzala táto účastníčka na vedomie pri odročovaní pojednávania nariadeného na deň 13. 10. 2008, nepožiadala o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu a pojednávania sa nezúčastnila bez existencie prekážky, ktorú by prípadne bolo možné považovať za dôležitý dôvod neúčasti, ktorý nebolo možné súdu včas oznámiť. Hoci o odročenie pojednávania požiadala zástupkyňa žalovaného, ňou uvádzaný dôvod - kolíziu pojednávani súd prvého stupňa správne nepovažoval za dôvod pre zrušenie nariadeného pojednávania, žalobkyňi neposkytol žiadne informácie, z ktorých by bolo možné vyvodzovať, že pojednávanie nebude vykonané, a vo veci postupoval v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O. s. p.*“

Keďže odňatie práva konať pred súdom považuje ústavný súd za závažný zásah do základných práv a slobôd účastníkov občianskeho súdneho konania, vyžiadal si spis okresného súdu, z ktorého zistil, že sťažovateľka a jej právna zástupkyňa vzali termín pojednávania nariadený na 30. október 2008 na vedomie na pojednávaní konanom 13. októbra 2008. Neúčasť na pojednávaní konanom 30. októbra 2008 sťažovateľka a ani jej právna zástupkyňa neospravedlnili. Okresný súd preto postupoval správne, keď v zmysle § 101 ods. 2 OSP pojednával v ich neprítomnosti.

Ústavný súd považuje za potrebné v súvislosti s rozsiahlou argumentáciou sťažovateľky o dôvodoch, pre ktoré sa na pojednávanie nedostavila, poznamenať, že ani ústavnému súdu nepredložila žiadny dôkaz o tom, že by jej právna zástupkyňa odporcu v spore oznámila, že sa na pojednávanie nedostaví, svoju neúčasť ospravedlní a požiada o odročenie pojednávania. Za týchto okolností sa ústavný súd v žiadnom prípade nemôže zaoberať úvahami o možnom odňatí práva konať pred súdom v dôsledku ľstivého konania právnej zástupkyne odporcu.

Na základe zistených skutočností potom ústavný súd považuje relevantnú časť odôvodnenia krajského súdu za vyčerpávajúcu a reagujúcu na všetky podstatné dôvody uvádzané sťažovateľkou v odvolaní.

Ústavný súd poznamenáva, že aj pochybenie okresného súdu spočívajúce v odňatí práva konať pred súdom v súvislosti s neodstránením takéhoto pochybenia krajským súdom je dovolacím dôvodom tak, ako to už bolo uvedené.

Sťažovateľka namieta arbitrárnosť odôvodnenia aj v časti týkajúcej sa vzniku záväzkového vzťahu medzi účastníkmi konania. V konkrétnych okolnostiach danej veci je zásadnou otázkou, či medzi sťažovateľkou a žalovaným bola uzatvorená zmluva o dielo, a teda, či sťažovateľka bola v predmetom konaní aktívne vecne legitimovaná. Úlohou ústavného súdu bolo skúmať, či v danom prípade krajský súd náležite vysvetlil, aké skutkové a právne úvahy ho viedli k potvrdzujúcemu rozsudku v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 46/2009 vo vzťahu k uvedeným skutočnostiam.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia rozsudku uviedol: *„V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol podstatné časti argumentácie oboch účastníkov konania, stručne a jasne vysvetlil, ktorú rozhodujúcu skutočnosť nepovažoval za preukázanú (existenciu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi konania) a z akých dôvodov. Nevylúčil možnosť uzavretia zmluvy o dielo i v inej ako písomnej forme, konštatoval iba, že pre jej nesporné preukázanie by bolo potrebné zmluvu predložiť alebo predložiť iné doklady (dôkazy) svedčiace o uzavretí zmluvy. Súčasne uviedol, že žalobkyňa podľa obsahu žaloby svoju aktívnu legitimáciu odvodzovala od objednávky, avšak v konaní žiadnu objednávku*

nepredložila a z listín, ktoré predložené boli, nevyplýva, že by v mene žalobkyne zmluvu uzavrela Ing. S.. Tieto závery súdu prvého stupňa žalobkyňa obsahom svojho odvolania nespochybnila. Neuviedla, ako konkrétne, ktorými osobami, kedy a s akými náležitosťami bola uzavretá zmluva o dielo, ktorej porušenie podľa jej tvrdenia zakladá nárok na náhradu škody. Iba všeobecne poukazovala na vznik záväzkového vzťahu medzi účastníkmi konania uzavretím ústnej zmluvy o dielo, pričom na pojednávaní konanom na súde prvého stupňa dňa 21. 1. 2008 vypovedala, že zmluvu so žalovaným uzavrela p. S. Výsluch tejto svedkyne žalobkyňa podľa obsahu spisového materiálu nenavrhol vykonať (podľa tvrdenia v odvolaní sa svedkyňa dostavila na pojednávanie dňa 13. 10. 2008, súdom prvého stupňa však predvolaná nebola) a z vykonaných dôkazov, vrátane výsluchu samotnej žalobkyne nemožno vyvodzovať oprávnenie svedkyne uzavrieť zmluvu v mene žalobkyne a reálne uzavretie zmluvy so žalovaným v mene žalobkyne, či právne relevantný prechod alebo prevod práv a povinností objednávateľa vyplývajúcich z tejto zmluvy na žalobkyňu. Existenciu skutočností svedčiacich o účasti žalobkyne ako objednávateľky diela v právnom vzťahu so žalovaným nepotvrďuje zmluva o spolupráci s neurčitým predmetom uzavretá medzi žalobkyňou a Ing. S. dňa 9. 4. 2003, ani dohoda o ukončení tejto zmluvy zo dňa 29. 5. 2003.“

Na základe uvedenej argumentácie krajského súdu ústavný súd zistil, že s otázkou či medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o dielo, sa krajský súd primerane argumentačne vysporiadal, uviedol, prečo podľa jeho názoru k uzatvoreniu zmluvy o dielo medzi účastníkmi konania nedošlo, a reagoval na všetky podstatné tvrdenia uvádzané sťažovateľkou v odvolaní. Krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozsudku uviedol skutkové zistenia, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, ozrejmil, akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní, zároveň uviedol aj ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil.

Z odôvodnenia nevyplýva skutočnosť tvrdená sťažovateľkou, že krajský súd ako dôkaz uzatvorenia zmluvy o dielo požadoval jej predloženie v písomnom vyhotovení.

K namietanému spôsobu hodnotenia dôkazov zo strany krajského súdu ústavný súd uvádza, že už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkami sťažovateľky o nedostatočne zistenom skutkovom stave z dôvodu nevypočutia svedkyne Ing. S., keď uviedol, že túto svedkyňu sťažovateľka nenavrholo vypočuť. Ústavný súd ani zo spisu okresného súdu nezistil, aby sťažovateľka navrhla ako svedkyňu vypočuť Ing. S. K veci sa sťažovateľka vyjadrovala v žalobe aj v ďalších písomných vyjadreniach a taktiež bola k veci vypočutá. V žiadnom z týchto písomných a ani ústnych vyjadreniach sťažovateľka výsluch tejto svedkyne nenavrhuje.

Postup krajského súdu pri odôvodňovaní rozsudku vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom názorov najvyššieho súdu. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

Sťažovateľka v sťažnosti neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Na základe uvedeného podľa názoru ústavného súdu nejestvuje taká príčinná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rozsudkom krajského súdu v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľkou označených práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (IV. ÚS 205/07).

Z uvedených dôvodov bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2010